

NARODNI DNEVNIK

Kuhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 26.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČICEVA ULICA STEV. 13.

TELEFON STEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Kompromis med radikali.

Same senzacije prihajajo iz Beograda. Maksimović se je sestal s Pašićem in sicer na prošnjo Pašića, centrum in pašičevci se pogajajo in dr. Velizar Janković je poln optimizma, da bodo pogajanja s centrom ugodno zaključena. Kompromis med radikali je skoraj perfekten in delovna doba naše skupščine se pričena.

Ni še dolgo tega, ko smo slišali iz Beograda čisto druge vesti. Tedaj se je dan na dan govorilo samo o tem, kako se pripravljajo g. Pašić, da vrže Uzunovića in sestavi svojo vlado. In ni minil dan, da ne bi čitali kake grožnje pašičevcev, da bodo obračunali z vsemi, ki se slepo ne pokoravajo Pašičevi volji. A sedaj nakrat ta preokret; zdaj nakrat kompromis!

Nobenega dvoma ni, da pomeni vest o kompromisu med radikali popoln poraz pašičevcev. Spoznali so, da so vse njih grožnje brez učinka in da ostajajo vse njih atake brez efekta. Močnejša, kakor so mislili, je bila pozicija vlade in popolnoma bi iztrosili lastne sile, če bi nadaljevali z napadi. Pa so odnehali z bojem in ponudili kompromis, ki je bil tudi sprejet.

Ni se čuditi, če je g. Uzunović kompromis sprejel. Ni mogel vzeti na sebe odgovornosti, da je na dobro voljo pašičevcev odgovoril s slabo voljo. Premočne so še stare radikalne tradicije in g. Uzunović bi zaigral vso svojo popularnost med radikali, če bi bil on tisti, ki je razbil enotnost radikalne stranke. Zato iz taktičnih in strankarskih razlogov razumemo, če je sklenil g. Uzunović kompromis.

Obžalujemo pa iz splošno državnih vzrokov, če je prišlo do tega kompromisa. Je sicer res, da bo mogla skupščina sedaj, ko je likvidirana neenotnost v radikalni stranki, pričeti z uspešnim delom. Ampak to je samo teoretična možnost, dočim praktično ne obstoji. In sicer ravno vsled kompromisa!

Dva svetova, dvoje naziranj si stojita v naši državi stalno nasproti. Na eni strani skupina Pašičeva, na drugi strani srednji element, ki se zbira v ožjem opozicijskem bloku, HSS in radikalnem centrumu. Po načelih, s katerimi se pri nas garnira volilni boj, ta delitev sicer ne obstoji, pač pa po metodah, s katerimi se pri nas upravlja. Načela pa pri nas že davno manj veljajo, ko pa metode in strankarska taktika. To razliko bi mogli kratko označiti tudi kot boj za očiščenje našega javnega življenja in še konkretnješe, kot boj za poročilo anketnega odbora.

Z dosedanjimi metodami je treba končati, z izrodki partizanstva pospraviti, z očiščenjem razmer je treba pričeti. To je glavna naloga, ki čaka našo državo in to je tisto, kar pričakuje vse od vlade.

Ce pa je sklenjen kompromis med radikali, potem do ozdravljenja naših razmer ne more priti, ker ta kompromis bo polovičarstvo, ki bo povzročilo, da se ne bo vodil boj proti nobeni stvari in tudi ne proti najbolj nezdravi. Ta kompromis pomeni samo izogibanje vsaki odločnosti, obvezo, da se ne vodi na nobeno stran boj. Vse ostane pri starem, to je geslo tega kompromisa, ki je zato veskozi negativen. Dejansko ostanejo vsa stara nasprotstva in oni škodljivi zakulisni boj bo trajal dalje, pa čeprav bo na zunaj vladalo najlepše soglasje.

Nobena stvar ni nam manj potrebna kot tak neplođen kompromis, ki samo veča apatijo volivcev. Nasprotno nam je krvavo potrebno delanje, ki bo razčistilo vse naše razmere in s svojo svežostjo dvignilo narod iz apatije in s tem dvignilo tudi vse sile naroda.

St. Radić o programu vlade in o aktualnih političnih vprašanjih.

Beograd, 17. novembra. Ko je sinoči prišel Stjepan Radić iz predsedstva vlade, je izjavil novinarjem: Bil sem pri predsedniku vlade zato, da se informiram kaj in kako se bo delalo. Predsednik vlade je rekel, da je o najinem razgovoru poročal kralju, ki je prav zadovoljen, da se je o stvari tako praktično razpravljalo. Sedaj gre za to, da bi postal radikalni klub sposoben za delo. To se bo zgodilo tako, da bo radikalni del vlade večkrat stopil pred klub in da bo radikalni klub spravljal v sklad svoje delo z delom vlade ter da bo tako nastala taka kolaboracija, kakor je pri nas.

Izgotovljenih je 40 zakonskih predlogov in 10 od teh jih je moči takoj spraviti pod streho. Zato bo moral zakonodajni odbor hitro delati. Uzunović je omenil, da je Pašić za delo, ker je to njegova strankarska vlada, čeprav on sam ni v vladi. Mnogo stvari je treba storiti. Treba je čim prej sprejeti zakon o agrarni reformi in zakon o izenačenju davkov. Zahtevali smo, da se to delo forsira. V Dalmaciji se zbira oljke in ako ne bo sprejet agrarni zakon, bo prišlo do novih konfliktov. Davčni zakon ima devet desetih členov, ki morajo stopiti v veljavo 1. januarja prihodnjega leta.

Dr. Srčić je malo prej rekel, da pride danes pred zakonodajni odbor zakon o vrhovni državni upravi.

»Ali ste se razgovarjali o Pašiću?«

»Nisem se, razun kolikor sem prej povedal.«

»Ali se boste sestali s Pašićem?«

»To je odveč.«

»Ali se Pašić povrne na vlado?«

»O tem nismo govorili. Treba je, da je mir in da se dela. Mi smo zavzeli svoje stališče, ki sem ga povedal tudi v javnosti.«

Govorilo se je tudi o dr. Korošcu in mo se sporazumeli. Ker smo se dogovorili tudi z naše strani, ni treba nič več

čakati. Ako je to poslednja beseda dr. Korošca, potem je vse gotovo. Dr. Korošec je izjavil, da je poročilo v »Politiki« točno. Toda to je hujše kakor ono, kar so poročali zagrebški listi. Radić je nato pojasnil poročilo v »Politiki« in nadaljeval: »Nikakšni strankarski interesi niso bili tu vmes. Mi hočemo kolaboracijo s Slovenci. Dr. Korošec je bil uverjen, da bo seljaška stranka poglajana iz vlade in da se bo sestavila nova vlada Dovidović-Spaho-Pašić-Korošec. A ko je prišel v Beograd, je videl da ni tako.«

Novinarji so nato opozorili Radića na pisanje lista »Chicago Tribune« o koncentraciji naših čet na italijanski meji. Radić je rekel: Je nekaj naših ljudi, ki mislijo, da je sporazum med Rusijo in Turčijo naš položaj poslabšal. Čeprav so v Italiji razmere kritične, vendar ne moremo misliti, da je na vladi kak pustolovec. Naj nas napade kdorkoli, mi smo v vsaki obrambi nepremagljivi. Razgovarjal sem se z zelo dobrim strokovnjakom v Ženevi in ta mi je rekel, da imamo Jugoslaveni dobro vojsko, ker smo seljaški narod. V vseh drugih državah so po vojni nastale take razmere, da bi se ljudje težko dali pridobiti za obrambo, kaj še le za napad. Vi ste v obrambi nepremagljivi, v napadu pa ste tudi, ko pred vojno. Bil sem na Soči in sem videl, da se prestrašijo Italijani, ko zagledajo Hrvata, kakor da bi imeli pred seboj hudiča, a ko bi zagledali Hrvata s šajkačo, bi videli dva hudiča. Pravi, da je v našem narodu zavednost popolnoma razvita, a ne preveč. O francoskih častnikih je rekel, da so napram vojakom pozorni, a vendar jih ne upoštevajo. Dočim lahko ruski oficir celo noč šampanizira, vendar vpraša vedno, če je vojak večerjal. Pri srbskih oficirjih je drugače. Ta ne more popiti čaše, ne da bi jo privoščil tudi vojniku. To sem videl o priliki borbe na solunski fronti.

Skupna konferenca pašičevcev z Uzunovićem.

Beograd, 17. novembra. Sinoči ob 9. je bila odrejena v stanovanju Ilije Mihajlovića konferenca radikalov, na kateri so se zvela v pretes vsa sporna vprašanja. Te konference sta se udeležila ministrski predsednik Uzunović in predsednik narodne skupščine Marko Trifković in poleg njiju še 12 narodnih poslancev, in sicer Ilija Mihajlović, Ranko Trifunović, Ljuba Živković, dr. Radonjić, Ljuba Popović, dr. Kojić, Bora Milovanović, Milutin Dragović, Velizar Janković, Laza Marković, Jovan Cirković in Krsta Miletić. Kakor se zdi, so bili popoldne izgledi za to konferenco prav dobri, a proti večeru so se nekoliko poslabšali. Potem ko sta bila Mihajlović in Janković po dvakrat pri Pašiću in Uzunoviću, je neka ugledna

radikalna osebnost izjavila pred konferenco, da ni gotovo, da bo ta konferenca tisto, kakor se je pričakovalo. Pašić ima svoje poglede na situacijo, ki jih je treba upoštevati. Zato pričakuje dotična osebnost, da bo rezultat te konference jasn in čez nekoliko dni. V radikalnem centru je vladalo precej dobro razpoloženje.

Milutin Dragović, ki velja kot odločen Pašičev pristaš, pa je izjavil sinoči novinarjem, da o stvari ne ve nič. Bil je v Novem Sadu. Nocojšnja konferenca je za mene brezpredmetna konferenca, na kateri morajo oni, ki so šli preko programa stranke, pasti na kolena in nič drugega. Mi se nismo sprli, pa se nam tudi ni treba pomiriti. Ne vem, za kaj bi nam bil nekak protokol.

DOBRO POSLOVANJE NAŠIH DENARNIH ZAVODOV.

Beograd, 17. novembra. Z drugega sešanka plenuma uprave Narodne banke, je bil izdan ta-le komunikat: Pregled, ki ga je izvršila komisija uprave Narodne banke v Zagrebu, se je tikal v glavnem tudi onih bank, ki vračajo svoje menice Narodni banki. To je reden pregled, ki se vrši vsako leto. To leto bo pregled vseh denarnih zavodov, ki delajo z Narodno banko. Pregled se vrši, da se preizkuša likvidnost in varnost zavodov.

Sedanji kompromis pa je ravno nasprotje tega in zato je škodljiv.

Ugotovilo se je, da bančni krediti niso popolnoma izčrpani. To služi v pohvalo in je dokaz, da so zavodi, ki imajo hranilne vloge, dobro umevali funkcijo bančnih kreditov. Denarni zavodi so sprejeli bančno politiko v praveu čim večje likvidnosti svojega dela in čim večje varnosti svojega dela. Dalje je ugotovljeno, da obrestna mera pomalo pada.

RADIĆ NA KRSTNI SLAVI PERIĆA.

Beograd, 17. novembra. Stjepan Radić je bil včeraj ob 1. pri ministru financ dr. Ninku Periću in mu čestital k slavi. Mučil se je pri njem pol ure. Dr. Perić je povabil na večerjo Stjepana Radića in Pavla Radića z njunima soprograma.

Prometna konferenca v Beogradu.

Beograd, 17. novembra. Včeraj se je vršila na poziv ministra za promet dr. Vase Jovanovića konferenca gospodarskih in tehniških krogov ter vojske, ki se je bavila s tem, da se določi državni program za gradnjo novih železniških prog. Na včerajšnjem sestanku je bil v glavnem ob kratki diskusiji podan ekspozé ministra za promet, a nato se je konferenca konstituirala.

Konferenco je otvoril ob 10. minister za promet dr. Vasa Jovanović, ki je podal ekspozé o določitvi bodočega načrta državne železniške mreže. To je važno državno vprašanje. Železnice morajo z intenzivnim notranjim prometom završiti velik del nacionalne edinstvenosti. Do sedaj je vladal velik kaos. Priznati moramo, da smo danes mnogo na boljšem v primeri z onim, kar je bilo prej. To pa se je doseglo le z velikim naporom.

Od osvoboditve do danes smo zgradili 518 km normalnotirnih prog, nadalje 111 kilometrov ozkotirnih prog po 76 cm in 140 km prog po 60 cm. Potemakem smo zgradili skupno 761 km železniških prog. Za to smo potrošili 914 milijonov dinarjev. Velik del prog je tudi popravljen. Tako je z napornim delom in ogromnimi žrtvami uspelo, da se na progi Zagreb — Beograd — Skoplje zamenjajo slabe tračnice s tračnicami velikega tipa v dolžini 532 km. Je pa nevarnost, ki nas ovira, na nacionalno gradimo železniške proge in to je, ker nimamo organizirane mreže. Nimamo celotne mreže, ampak imamo več delov raznih mrež. Imamo pač proge, a nimamo nacionalne železniške mreže. Zato si je treba prizadevati, da do tega čim prej pridemo.

Treba je zgraditi močno linijo Zidani most — Zagreb — Beograd — Skoplje. To je zele aktualno vprašanje.

Večina krajev kakor Srbija, Vojvodina in Slovenija, kjer je sistem normalnih železnic, nimajo direktne zveze z morjem. Naša lepa dalmatinska obala je neizkoriščena zato, ker nima dobrih zvez z zaledjem. Zaradi tega je najbolj potrebno: 1. Rekonstrukcija obstoječih železniških sistemov in nova medsebojna zveza in orientacija po potrebah današnjega prometa. V to rekonstrukcijo spada tudi vprašanje glavne prometne arterije Zidani most — Zagreb — Beograd — Skoplje in razširjenje perifer. pasov. 2. Direktna zveza cele države z obalo Jadrana, morja, kar se označuje z imenom »Jadranska železnica«. 3. Danes imamo mrežo 5335 kilometrov ozkotirnih železnic po 76 cm. Vprašanje teh ozkotirnih železnic in njih razmerje do normalnih prog mora biti rešeno z državno mrežo. Ministrstvo za promet bo storilo vse, da se to doseže.

Nato se je konferenca konstituirala. Za predsednika je bil izvoljen dr. Vlada Mitrović, profesor tehniške fakultete v Beogradu, za I. podpredsednika Franješ, profesor zagrebške univerze, in za II. podpredsednika Ivan Mohorić, glavni tajnik ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. — Sklenilo se je, da se ne vodi generalne diskusije in je bil izbran ožji odbor, ki bo predložil v roku enega meseca poročilo plenumu.

FAŠISTI OBOROŽUJEJO MILIČNIKE.

Rim, 16. novembra. Pri reviziji poveljnikov milice je imel Mussolini daljši nagovor, v katerem je pohvalil milico, ki je v zadnjem letu zelo naperdovala. Opozoril je poveljnike na važnost milične službe ter dejal, da se bodo še nadalje delile puške med fašističnimi miličniki, dokler ne bo imel vsak fašist svojo puško.

Pribičevićev govor.

Kakor pravi opozicionalec je govoril na shodu v Velikem Bečkereku vrhovni šef SDS g. Svetozar Pribičević. Tako je dejal, da naš narod tarni in obupuje pod bremenom, da je naša uprava nesposobna in nepoštena. Vse poti naše uprave vodijo v Beograd, kjer se rešuje vse od malenkosti do najvažnejše stvari — ali pa še bolje rečeno: kjer se vobče ničesar ne rešuje... Ta uprava je tako slaba, da narod premišlja, ali bi ne bilo bolje dvigniti kramp in motiko in jo razbiti.

Kar smeja se je moralo srce opozicionalca, ko je bral te krepke besede. Ne več protesti, temveč kramp in motika že postajajo potrebni. Šef edine državotvorne stranke v državi je v resnici divno govoril. Vsi šefi strank bi morali tako govoriti, pa bi doživeli res lepe stvari.

Samo večna škoda je, da g. Pribičević ni tako krepko govoril tedaj, ko je bil v vladi, ko je bil eden najvplivnejših ministrov. Tedaj bi njegova beseda vse drugače zalegla in morda bi tudi doživeli zboljšanje naše uprave. Toda tedaj nismo nikdar slišali od g. Pribičevića tako krepkih besedi, tedaj ni bilo niti govora o prečasnih obveznikih in Beograd je bil vzor vsega dobrega, ne pa mesto, kjer je najslabša uprava. Vse to energično govorenje ni zato pravzaprav nič drugega ko neplodno zvonjenje po točini in nepozabljeni ljudje so ga tako tudi ocenili.

Bilo bi vendar več ko smešno trditi, da je naša uprava postala tako škandalozno slaba šele sedaj, ko ni SDS v vladi. Vsa država vendar ve, da tudi tedaj, ko je bila SDS v vladi, ni bila naša uprava na višku, temveč še slabša, ko danes. Ali je mar znak dobre uprave, če se uradniki premeščajo le iz političnih vzrokov, če se povzročajo državi nepotrebni stroški, uradništvu pa samo težko trpljenje? A uradniki so se premeščali tako pod vladno P. P., ne pa sedaj, ko ni g. Pribičevića več v vladi. Vsaj Slovenija mora to potrditi.

In korupcija? Kje pa je tisti naivnež, ki bi dejal, da se je korupcija rodila šele sedaj, ko ni več SDS v vladi? Razprave v anketnem odboru jasno dokazujejo, da je bila korupcija že zdavno tu in tudi že tedaj, ko je postal g. Pribičević minister. Zakaj je vendar ni slavnja SDS odpravila, zakaj je ni odpravil g. Pribičević? Pa če je ni mogel odpraviti, zakaj je ni omejil? In kaj je sploh storil v tej stvari?

Ni sedanja vlada bogzna kako dobra in morda je preje slaba, ko dobra, toda primeru z vladno PP vzdrži na vsak način. Brezdvomno

je njeno gospodarstvo vse bolj vestno in če bi imeli že pod prejšnjim režimom moške ko dr. Perića, Kraljica, Jovanovića itd., bi danes ne preživljali tako težke krize. Res je, da je sedanja vlada silno malo ekspeditivna, ampak kdo ji more to resno zameriti pri deščini, ki jo je prešla? In ali je krivda delovnih ljudi v vladi, če je boj pašicevcev in njihovih zaveznikov, ki se pišejo pristasi SDS, oviral ekspeditivnost vlade, ker se hoče izsiliti povratek Pašića na vlado.

Ne pade nam na um da bi branili sedanja vlado, ampak tudi tega ne moremo trpeti, da bi napake sedanje vlade bile plašč za skrivanje grehov prejšnjih vlad. Naj vsakdo najprej pred svojim pragom pomete, naj najprej opraviči sebe, da je ustvarjal dvoje uradniških garnitur in šele potem naj pride z očiki na druge.

In centralizem? Kaj si naj vendar misli pristasi SDS, če sliši sedaj nakrat izjaviti g. Pribičevića, kako je vse koncentrirano v Beogradu? Kdo pa je vendar z večjo vneto vse nosil v Beograd, kakor ravno SDS? In kje pa je še v Jugoslaviji stranka, ki bi bila tako zelo zagovarjala centralizem kakor SDS? Kaj misli g. Pribičević res, da so ljudje na vse pozabili? In ali ni še danes edinstvo, s katerim junaki SDS, samo fraza, ki naj prikrije centralizem?

Seveda je res, da je danes v opoziciji centralizem malo bolj neroden! Ampak kdo naj vendar veruje, da ne bi bila SDS takoj za najhujši centralizem, samo če bi bila zopet v vladi?

G. Pribičević je na koncu svojega govora pozival tudi davidovičevce k skupnemu nastopu. Zopet ne moremo reči drugega ko: zakaj pa se je ločil od davidovičevcev? Zakaj pa je razbil demokratsko stranko?

»Mi hočemo zakonitost, mi hočemo pošteno evropsko državo,« je zaključil g. Pribičević svoj govor. Krasno! Divno! Ali morda misli tudi g. Pribičević prijeti govoriti o balkanski državi?

Zakonitost! Lepa beseda! Ampak kako je bilo tedaj z njo, ko je vodil »nacionalni« blok volitve? In kako je bilo z njo tedaj, ko je divjal § 71. šolskega zakona?

Lahko je govoriti v opoziciji vse mogoče, ampak druga je stvar, ko je človek na vladi. Kaj zna SDS, kadar je na vladi, smo vsi videli. Kaj rabimo torej novih besed in novih obljub.

Vsaj kriče dejanja dovolj glasno in aicer bolj glasno, kakor pa govore vse besede! In to si naj SDS zapomni.

Politične vesti.

— Razgovor z dr. Korošcem objavlja dopisnik »Novosti«. Objavljamo iz razgovora najbolj važne odstavke. Dr. Korošec je dejal, da se je celjskemu zboru zaupnikov pripisovala prevelika važnost, ker je bil to reden sestanek, da se je izvolilo načelstvo. Zbor mu je dal proste roke glede vodstva politike. Razgovor za vstop SLS v vlado se odgodeni. Najprej se morajo razčistiti razmere v radikalni stranki. Sicer pa misli dr. Korošec, da pride prej ali pozneje do vlade šefov, ker ima samo taka vlada dovolj avtoritete. O kronanju se v merodajnih krogih ne govori. Zunanji oziri zahtevajo, da so Slovenci v vladi. Vprašanje bivanja g. Puclja v vladi je samo vprašanje HSS. Če pošljejo Hrvati s svoje strani še enega Slovenca v vlado, potem je to s slovenskega stališča samo pozdraviti. Glede vstopa SLS v vlado je važen samo delovni program vlade. SLS ne bo podpisala nobenega protokola. Glede revizije ustave je izjavil dr. Korošec, da to vprašanje danes ni aktualno. Zato je tudi nepotrebno govoriti o reviziji ustave.

— Pribičević napadi na radikale. Na skodu v Vel. Bečkereku je Sv. Pribičević vehementno napadel radikale. Dejal je, da je radikalna stranka navadna trgovska družba za eksploatacijo države. Radikali da poznajo samo eno skrb, kako bi imeli oblast v svojih rokah in zavoljo oblasti da bi se prodali Boga. — Na vsak način je pikantno čitati take sodbje g. Pribičevića o svojih dolgoletnih zaveznikih. Toda še bolj pikantno je to, da je govoril g. Sv. Pribičević tako o radikalih akoraj istočasno, ko so jugoslovanski listi pisali, da je povratek Pašića na vlado popol-

noma izključen. S tem pa dobi napad g. Pribičevića na radikalno stranko čisto poseben pomen in najbrže se ne motijo tisti, ki pravijo, da bi g. Pribičević vse drugače govoril, če bi prišla iz Beograda vest, da postane Pašić zopet ministrijski predsednik. Samo žal, da te vesti SDS nikoli več ne utaka.

— Razbita poslednja nade. Na vse zadnje se bodo morali tudi naši esdesarji sprizginiti z mislijo, da se g. Pašić ne povrne več na vlado, temveč da je radikalni centum v zvezi s HSS gospodar položaja. Poslednja nade esdesarjev je s tem razbita. Časi »nacionalnega« bloka so za vedno pokopani in bodočnost pripada politiki sporazuma. Ker so bili proti te politiki ravno esdesarji najbolj, zato so tudi popolnoma izolirani. SDS se skuša zato rešiti iz popolne izolacije in je v ta namen prišla koketirati z davidovičevci. Nekateri listi so tudi že poročali, da sta se v tem oziru pogajala bivši skupščinski predsednik Ribar in posl. SDS Wilder. Ampak kratka je bila slava te vesti, ker je dr. Ribar odločno demantiral vsako tako pogajanje. Obenem pa so demokratski listi naglasili, da ne more biti niti govora o skupnem nastopu s SDS. Ta je in ostane izolirana, kakor je izolirana politika trde roke in politične nestrpnosti. Slej ali prej se bodo morali privaditi na to resnico tudi naši esdesarji. Nekdanje gloriole je konec, za vedno konec!

— Seja skupščine. Z običajno polurno zamudo je prišla včerajšnja seja skupščine. Takoj po otvoritvi se je javil predsednik, da je umrl posl. Petar Bjelica, nakar je skupščina počastila njegov spomin s tem, da je vstala s sedežev. Vojni minister je predložil

leta je bila za Kranjsko dovoljena šola za poljedelstvo v Ljubljani; za učitelja je bil imenovan jezuit Janez Giel z letno plačo 400 gld.

Ta šola ni mogla uspevati, ker ni imela opore v kmetih. Namenjena je bila ljubljanskim modroslovcem in bogoslovcem, ki po večini niso imeli pravega zanimanja za poljedelstvo. Našemu slovenskemu kmetu pa je bila šola nedostopna, ker se je vršil ves pouk v tujem jeziku. Janez Giel je ostal na vse zadnje učitelj brez učencev in z dvornim dekretom z dne 23. decembra 1780 je bila šola ukinjena.

Sedem let pozneje (1787) je zaspalo tudi Društvo za poljedelstvo in koristne umetnosti ter je vstalo k novemu življenju šele leta 1814 kot »C. kr. kmetijska družba na Kranjskem«.

Le polagoma so se zavedali gospodje, ki so se zbirali v novi družbi — bili so večinoma veleposestniki, graščaki, višji državni funkcionarji in — najboljši med njimi — duhovniki na kmetih — da morajo svoje delo na kmetih, če hočejo kmetijstvu koristiti. Kmet pa je bil samo Slovenec, večje edino slovenskega jezika. Treba je bilo torej slovenskega pouka za kmeta. In tako smo dobili Slovenci od nove šole par drobnih, a tehtnih knjig kot nadomestilo poljedelskih šol.

Imenovati hočemo le najvažnejše: V letih 1830 do 1834 je izdala družba Franca Pirca »Kranjskega Vertnarja, ali podučene v kratkim veliko sadnih dreves zadržati, jih s cepljenjem poizkušati in lepe verste k

skupščini zakonski predlog o golobih pismo-nosih. Crnogorski federalist je vložil nujni predlog za podporo poplavljenecem v Crni gori. Minister Vujić se je izjavil proti nujnosti in hotel odrediti glasovanje. Ker pa je opozicija trdila, da nima skupščina kvoruma, je odredil predsednik prozivko, ki je ugotovila zadostno število poslancev. Nato je bil s 139 proti 8 glasovom nujni predlog Vu-letića odklonjen. — Skupščina je prešla nato na dnevni red, na razpravo o ratifikaciji konvencije z Rumunijo glede dvolastnikov. Predlog je zagovarjal dr. Ninčič, ki je dejal, da imajo naši državljani v Rumuniji 6000 oralo-v zemlje, rumunski pa pri nas 4000. Konven-cija je potrebna in je bila sklenjena tudi z drugimi državami. Konvenciji je ugovarjal posl. Vujić, ki je trdil, da je konvencija samo v korist Rumunije. Nato je napadel zu-nanjo politiko dr. Ninčiča. — Po njegovem govoru je prešla skupščina k glasovanju in sprejela konvencijo s 130 proti 8 glasovom. Nato je bila seja zaključena.

— Obnovev pogajanj za konkordat med Jugoslavijo in Vatikanom. V vatikanskih krogih trde, da bodo v najkrajšem času ob-novljena pogajanja med jugoslovanskim po-slanikom pri Vatikanu in drž. tajnikom kar-dinalom Gasparrjem za sklenitev konkorda-ta. Po vesteh vatikanskega glasila so že vse glavne ovire premagane in obenem s pod-pisom konkordata sklenjen tudi dogovor gle-de zavoda sv. Hieronima.

— Vesti o novem atentatu na Mussolinija se demantirajo. Na Dunaju in drugod se je razširila vest, da je postal Mussolini žrtev novega atentata in da je bil celo umorjen. Italijansko poslanstvo na Dunaju ter »Agen-zia Stefanie« odločno zanikata vse te vesti. Neka depeša poroča iz Rima, da je imel Mus-solini v ponedeljek raport generalov milice iz vse Italije in da je sprejel celo vrsto oseb. Nato je bil pri kralju v avdienci. V terek pa je bil navzoč pri otvoritvi senatovega zase-danja.

— Nove teške obdolžitve proti Ricciottiju Garibaldiju. »Paris Soire« poroča še o Garibaldijevi aferi, da so se našli v Garibaldijevih aktih zelo presenetljivi spisi, na podlagi katerih se ne more več tajiti, da je Garibaldi izdal fašistovski policiji vse podrobnosti katalonske zarote, nakar je bil takoj odposlan v Spanijo neki fašistovski emisar, ki je to sporočil direktorju. Polkovnik Macia se mora zahvaliti le sreči, da so ga aretirali še na francoskih tleh, kajti drugače bi šel smrti nasproti. Neki Garibaldijev spis vsebuje tu-di dokaze, da je bil fašistovski emisar, ki je o tem obvestil špansko vlado, umorjen takoj, ko je dovršil svojo misijo. »Paris Soire« zaključuje svoje poročilo, da vsebujejo spisi še druge senzacionalne dokaze.

— Konflikt v Poincaréjevem kabinetu. V Poincaréjevem kabinetu so nastala pomemb-na nasprotja, ki so nastala radi tega, ker je minister in predsednik republikanske zveze Louis Marin pri neki priliki ostro napadel politiko kartelovih strank. Posebno ostro je napadel radikale in surovo ozmerjal njihove voditelje. Herriot, Painlevé, Sarraut in Peret se bodo še odločili, ali naj še dalje sodelu-jejo v kabinetu.

— Madjarski volilni boj. Volilni boj na Madjarskem se je pričel včeraj po vsej državi. Grof Bethlen ne kandidira v Budimpešti, ne-go le v Debrecinu. Med vladnimi strankami in madjarskimi fašisti se je sklenil volilni dogovor, po katerem ne postavijo vladne stranke nobenega svojega kandidata tam, kjer kandidira fašistovski kandidat. Demokratski volilci v Budimpešti so naprosili vdovo po-slance Vazsonija, da prevzame kandidaturu na demokratski kandidati listi. Gospa Vazo-nijeva se je zahvalila za čast in je ponudbo odklonila.

— Konec rudarske stavke. Prvo glasova-nje rudarjev v premogovnih revirjih je iz-padlo ugodno za sprejem vladnih predlogov glede sporazuma. V tem smislu so se izjavili rudarji na zborovanjih v revirjih Clydach, Vale, Baenaon, Garndiffirth in Abertillery v južnem Walesu.

— Nemški volilni rezultati. Pri občinskih volitvah na Saškem so socialni demokratje odvzeli meščanskim strankam mnogo man-datov, enako tudi komunistom. V Leipzigu, Dresdenu in Chemnitzu, kakor tudi v mnogih drugih saških mestih, so dobili socialni de-mokratje in komunisti večino, pri čemer pa je število komunističnih mandatov prav ma-

lenkostno, tako da je verjetno, da se radi zna-nega zadržanja komunistov osnujejo večinske zveze med socialnimi demokrati in demokrati. V Lübecku so dosegli socialni demokrati znanen uspeh in so si priborili sedem novih mandatov, dočim so jih komunisti pet izgubili, demokrati pa štiri. Blok desnih strank je pod vodstvom znanega, nemškega nacio-nalca dr. Neumanna doživel znanen poraz. V Lübecku imajo sedaj levičarske stranke ve-čino, desničarske, protirepublikanske stran-ke pa so jo izgubile. V Kielu je zmagal soci-alnodemokratski kandidat proti kandidatu združenih meščanskih strank. V Badenski je bila volilna udeležba prav slaba in sicer po deželi povprečno 60 odstotkov, po mestih pa 38—43 odstotkov. Kljub temu so socialni de-mokratje ponekod napredovali, kakor na pr. v mestu Baden-Baden, kjer so napredovali za 3000 glasov. Desno radikalne skupine so iz badenskih občinskih odborov popolnoma izginile.

Beleške.

Za radikalne simpatizerje s SDS.

Na shodu v Velikem Bečkereku je dejal g. Pribičević o radikalih med drugim tudi to-le:

»Radikalna stranka ne priznava niti edin-stva Srbov. Za njo so prečasniki Srbi vojni in davčni obvezniki, ne pa enakopravni držav-ljani...«

Radikalna stranka je navadna trgovska družba za eksploatacijo države... Radikalom je glavno, da imajo v rokah oblast in jaz so-dim, da bi zavoljo oblasti še Boga prodali... K temu pa dostavlja »Jutrov« uvodničar še besedo o radikalnih korupcionistih. (Vša-sih so sicer bili ti zelo dobrodošli, da so reševali esdesarske mandate. Ampak to je bilo včasih. Op. uredn.)

Kakor se iz besed g. Pribičevića in »Jutras« vidi, imajo slovenski radikali v resnici polno vzroka, da se ogrevajo za SDS. Upamo, da bodo te simpatije sedaj še narasle.

KRATKE VESTI.

Vatikan je prepovedal vsem škofom član-stvo v magnatski zbornici, ker je prepovedan jezuitom vstop v to zbornico. Madjarska vla-da se že pogaja z Vatikanom za preklic te prepovedi.

Proti rumunski kraljici so priredili delavci v Chicagu velike demonstracije in je policija te s težavo napravila red.

Pri občinskih volitvah na Bolgarskem je naravno zmagal vladni aparat. Policijska sablja zaleže več ko vsa volja volivcev.

Garibaldi je bil svoje dni tudi v stikih z nemško propagando. Bil je torej na vse strani delaven špijon.

PROSVETA.

Sporod I. letošnjega simfoničnega koncerta Muzike dravske divizijske oblasti, ki se vrši v ponedeljek, dne 22. novembra t. l. v Uni-onski dvorani ob 20. uri. 1. Overture k operi »Fidelio« (Leonore), op. 72. 2. Simfonija št. 5 v c-molu, op. 67. 3. Klavirski koncert v c-molu, op. 10. 4. Simfonija št. 4 v d-molu, op. 36. 5. Simfonija št. 9 v d-molu, op. 125. 6. Simfonija št. 10 v d-molu, op. 54. 7. Simfonija št. 11 v d-molu, op. 55. 8. Simfonija št. 12 v d-molu, op. 56. 9. Simfonija št. 13 v d-molu, op. 57. 10. Simfonija št. 14 v d-molu, op. 58. 11. Simfonija št. 15 v d-molu, op. 59. 12. Simfonija št. 16 v d-molu, op. 60. 13. Simfonija št. 17 v d-molu, op. 61. 14. Simfonija št. 18 v d-molu, op. 62. 15. Simfonija št. 19 v d-molu, op. 63. 16. Simfonija št. 20 v d-molu, op. 64. 17. Simfonija št. 21 v d-molu, op. 65. 18. Simfonija št. 22 v d-molu, op. 66. 19. Simfonija št. 23 v d-molu, op. 67. 20. Simfonija št. 24 v d-molu, op. 68. 21. Simfonija št. 25 v d-molu, op. 69. 22. Simfonija št. 26 v d-molu, op. 70. 23. Simfonija št. 27 v d-molu, op. 71. 24. Simfonija št. 28 v d-molu, op. 72. 25. Simfonija št. 29 v d-molu, op. 73. 26. Simfonija št. 30 v d-molu, op. 74. 27. Simfonija št. 31 v d-molu, op. 75. 28. Simfonija št. 32 v d-molu, op. 76. 29. Simfonija št. 33 v d-molu, op. 77. 30. Simfonija št. 34 v d-molu, op. 78. 31. Simfonija št. 35 v d-molu, op. 79. 32. Simfonija št. 36 v d-molu, op. 80. 33. Simfonija št. 37 v d-molu, op. 81. 34. Simfonija št. 38 v d-molu, op. 82. 35. Simfonija št. 39 v d-molu, op. 83. 36. Simfonija št. 40 v d-molu, op. 84. 37. Simfonija št. 41 v d-molu, op. 85. 38. Simfonija št. 42 v d-molu, op. 86. 39. Simfonija št. 43 v d-molu, op. 87. 40. Simfonija št. 44 v d-molu, op. 88. 41. Simfonija št. 45 v d-molu, op. 89. 42. Simfonija št. 46 v d-molu, op. 90. 43. Simfonija št. 47 v d-molu, op. 91. 44. Simfonija št. 48 v d-molu, op. 92. 45. Simfonija št. 49 v d-molu, op. 93. 46. Simfonija št. 50 v d-molu, op. 94. 47. Simfonija št. 51 v d-molu, op. 95. 48. Simfonija št. 52 v d-molu, op. 96. 49. Simfonija št. 53 v d-molu, op. 97. 50. Simfonija št. 54 v d-molu, op. 98. 51. Simfonija št. 55 v d-molu, op. 99. 52. Simfonija št. 56 v d-molu, op. 100. 53. Simfonija št. 57 v d-molu, op. 101. 54. Simfonija št. 58 v d-molu, op. 102. 55. Simfonija št. 59 v d-molu, op. 103. 56. Simfonija št. 60 v d-molu, op. 104. 57. Simfonija št. 61 v d-molu, op. 105. 58. Simfonija št. 62 v d-molu, op. 106. 59. Simfonija št. 63 v d-molu, op. 107. 60. Simfonija št. 64 v d-molu, op. 108. 61. Simfonija št. 65 v d-molu, op. 109. 62. Simfonija št. 66 v d-molu, op. 110. 63. Simfonija št. 67 v d-molu, op. 111. 64. Simfonija št. 68 v d-molu, op. 112. 65. Simfonija št. 69 v d-molu, op. 113. 66. Simfonija št. 70 v d-molu, op. 114. 67. Simfonija št. 71 v d-molu, op. 115. 68. Simfonija št. 72 v d-molu, op. 116. 69. Simfonija št. 73 v d-molu, op. 117. 70. Simfonija št. 74 v d-molu, op. 118. 71. Simfonija št. 75 v d-molu, op. 119. 72. Simfonija št. 76 v d-molu, op. 120. 73. Simfonija št. 77 v d-molu, op. 121. 74. Simfonija št. 78 v d-molu, op. 122. 75. Simfonija št. 79 v d-molu, op. 123. 76. Simfonija št. 80 v d-molu, op. 124. 77. Simfonija št. 81 v d-molu, op. 125. 78. Simfonija št. 82 v d-molu, op. 126. 79. Simfonija št. 83 v d-molu, op. 127. 80. Simfonija št. 84 v d-molu, op. 128. 81. Simfonija št. 85 v d-molu, op. 129. 82. Simfonija št. 86 v d-molu, op. 130. 83. Simfonija št. 87 v d-molu, op. 131. 84. Simfonija št. 88 v d-molu, op. 132. 85. Simfonija št. 89 v d-molu, op. 133. 86. Simfonija št. 90 v d-molu, op. 134. 87. Simfonija št. 91 v d-molu, op. 135. 88. Simfonija št. 92 v d-molu, op. 136. 89. Simfonija št. 93 v d-molu, op. 137. 90. Simfonija št. 94 v d-molu, op. 138. 91. Simfonija št. 95 v d-molu, op. 139. 92. Simfonija št. 96 v d-molu, op. 140. 93. Simfonija št. 97 v d-molu, op. 141. 94. Simfonija št. 98 v d-molu, op. 142. 95. Simfonija št. 99 v d-molu, op. 143. 96. Simfonija št. 100 v d-molu, op. 144. 97. Simfonija št. 101 v d-molu, op. 145. 98. Simfonija št. 102 v d-molu, op. 146. 99. Simfonija št. 103 v d-molu, op. 147. 100. Simfonija št. 104 v d-molu, op. 148. 101. Simfonija št. 105 v d-molu, op. 149. 102. Simfonija št. 106 v d-molu, op. 150. 103. Simfonija št. 107 v d-molu, op. 151. 104. Simfonija št. 108 v d-molu, op. 152. 105. Simfonija št. 109 v d-molu, op. 153. 106. Simfonija št. 110 v d-molu, op. 154. 107. Simfonija št. 111 v d-molu, op. 155. 108. Simfonija št. 112 v d-molu, op. 156. 109. Simfonija št. 113 v d-molu, op. 157. 110. Simfonija št. 114 v d-molu, op. 158. 111. Simfonija št. 115 v d-molu, op. 159. 112. Simfonija št. 116 v d-molu, op. 160. 113. Simfonija št. 117 v d-molu, op. 161. 114. Simfonija št. 118 v d-molu, op. 162. 115. Simfonija št. 119 v d-molu, op. 163. 116. Simfonija št. 120 v d-molu, op. 164. 117. Simfonija št. 121 v d-molu, op. 165. 118. Simfonija št. 122 v d-molu, op. 166. 119. Simfonija št. 123 v d-molu, op. 167. 120. Simfonija št. 124 v d-molu, op. 168. 121. Simfonija št. 125 v d-molu, op. 169. 122. Simfonija št. 126 v d-molu, op. 170. 123. Simfonija št. 127 v d-molu, op. 171. 124. Simfonija št. 128 v d-molu, op. 172. 125. Simfonija št. 129 v d-molu, op. 173. 126. Simfonija št. 130 v d-molu, op. 174. 127. Simfonija št. 131 v d-molu, op. 175. 128. Simfonija št. 132 v d-molu, op. 176. 129. Simfonija št. 133 v d-molu, op. 177. 130. Simfonija št. 134 v d-molu, op. 178. 131. Simfonija št. 135 v d-molu, op. 179. 132. Simfonija št. 136 v d-molu, op. 180. 133. Simfonija št. 137 v d-molu, op. 181. 134. Simfonija št. 138 v d-molu, op. 182. 135. Simfonija št. 139 v d-molu, op. 183. 136. Simfonija št. 140 v d-molu, op. 184. 137. Simfonija št. 141 v d-molu, op. 185. 138. Simfonija št. 142 v d-molu, op. 186. 139. Simfonija št. 143 v d-molu, op. 187. 140. Simfonija št. 144 v d-molu, op. 188. 141. Simfonija št. 145 v d-molu, op. 189. 142. Simfonija št. 146 v d-molu, op. 190. 143. Simfonija št. 147 v d-molu, op. 191. 144. Simfonija št. 148 v d-molu, op. 192. 145. Simfonija št. 149 v d-molu, op. 193. 146. Simfonija št. 150 v d-molu, op. 194. 147. Simfonija št. 151 v d-molu, op. 195. 148. Simfonija št. 152 v d-molu, op. 196. 149. Simfonija št. 153 v d-molu, op. 197. 150. Simfonija št. 154 v d-molu, op. 198. 151. Simfonija št. 155 v d-molu, op. 199. 152. Simfonija št. 156 v d-molu, op. 200. 153. Simfonija št. 157 v d-molu, op. 201. 154. Simfonija št. 158 v d-molu, op. 202. 155. Simfonija št. 159 v d-molu, op. 203. 156. Simfonija št. 160 v d-molu, op. 204. 157. Simfonija št. 161 v d-molu, op. 205. 158. Simfonija št. 162 v d-molu, op. 206. 159. Simfonija št. 163 v d-molu, op. 207. 160. Simfonija št. 164 v d-molu, op. 208. 161. Simfonija št. 165 v d-molu, op. 209. 162. Simfonija št. 166 v d-molu, op. 210. 163. Simfonija št. 167 v d-molu, op. 211. 164. Simfonija št. 168 v d-molu, op. 212. 165. Simfonija št. 169 v d-molu, op. 213. 166. Simfonija št. 170 v d-molu, op. 214. 167. Simfonija št. 171 v d-molu, op. 215. 168. Simfonija št. 172 v d-molu, op. 216. 169. Simfonija št. 173 v d-molu, op. 217. 170. Simfonija št. 174 v d-molu, op. 218. 171. Simfonija št. 175 v d-molu, op. 219. 172. Simfonija št. 176 v d-molu, op. 220. 173. Simfonija št. 177 v d-molu, op. 221. 174. Simfonija št. 178 v d-molu, op. 222. 175. Simfonija št. 179 v d-molu, op. 223. 176. Simfonija št. 180 v d-molu, op. 224. 177. Simfonija št. 181 v d-molu, op. 225. 178. Simfonija št. 182 v d-molu, op. 226. 179. Simfonija št. 183 v d-molu, op. 227. 180. Simfonija št. 184 v d-molu, op. 228. 181. Simfonija št. 185 v d-molu, op. 229. 182. Simfonija št. 186 v d-molu, op. 230. 183. Simfonija št. 187 v d-molu, op. 231. 184. Simfonija št. 188 v d-molu, op. 232. 185. Simfonija št. 189 v d-molu, op. 233. 186. Simfonija št. 190 v d-molu, op. 234. 187. Simfonija št. 191 v d-molu, op. 235. 188. Simfonija št. 192 v d-molu, op. 236. 189. Simfonija št. 193 v d-molu, op. 237. 190. Simfonija št. 194 v d-molu, op. 238. 191. Simfonija št. 195 v d-molu, op. 239. 192. Simfonija št. 196 v d-molu, op. 240. 193. Simfonija št. 197 v d-molu, op. 241. 194. Simfonija št. 198 v d-molu, op. 242. 195. Simfonija št. 199 v d-molu, op. 243. 196. Simfonija št. 200 v d-molu, op. 244. 197. Simfonija št. 201 v d-molu, op. 245. 198. Simfonija št. 202 v d-molu, op. 246. 199. Simfonija št. 203 v d-molu, op. 247. 200. Simfonija št. 204 v d-molu, op. 248. 201. Simfonija št. 205 v d-molu, op. 249. 202. Simfonija št. 206 v d-molu, op. 250. 203. Simfonija št. 207 v d-molu, op. 251. 204. Simfonija št. 208 v d-molu, op. 252. 205. Simfonija št. 209 v d-molu, op. 253. 206. Simfonija št. 210 v d-molu, op. 254. 207. Simfonija št. 211 v d-molu, op. 255. 208. Simfonija št. 212 v d-molu, op. 256. 209. Simfonija št. 213 v d-molu, op. 257

Dnevne vesti.

BESEDE IN DEJANJA.

G. dr. Ninčič je izjavil dopisniku »Corriere della Sera«, da je osnovana politika prijateljstva med našo državo in Italijo na najbolj solidni bazi in da ima ta politika odmev v najširših plasteh našega naroda.

— 0 —

Ne bomo dokazovali to najbolj solidno podlago s požigom tržaškega Narodnega doma ali pa s krnskim ali drugim dogodki ali pa celo s preprijazno italijansko zunanjo politiko, ki kuje okoli nas triumfalni obroč sovražstva, temveč samo majhen dogodek iz najnovejših dobe naj osvetli to najsolidnejše prijateljstvo.

V Loziah pri Vipavi je zlomil veter drog, na katerem je bila italijanska zastava. Ta je vsled tega padla v blato in ponoči so jo ljudje nehote pohodili.

Posledica: Najprej je bila aretirana vsa vas, na vse zadnje pa so obdržali v zaporu le 4 fante, od katerih so bili nato obsojeni 3 na 20 mesecev ječe, eden pa na 16 mesecev ječe.

— 0 —

Ta lepa obsodba v resnici odmeva v najširših plasteh naroda.

Ali je mar mislil dr. Ninčič na takšen odmev najbolj solidnega prijateljstva?

— 0 —

— **Novi zlatniki.** V Beograd je prispela partija naših novih zlatnikov. Zlatniki se izdajo v kratkem v promet.

— **Zrakoplovna pošta.** Poštno ministrstvo poroča, da je s 1. novembrom t. l. odpravljanje pošilk z zrakoplovi prenehalo. Kdaj se promet zopet prične, se bo uradno razglasilo.

— **Pester Lloydje zopet dovoljen.** Kot smo poročali, je bil odtegnjen v nemškem jeziku izhajajočemu madžarskemu listu »Pester Lloyd« poštini debit. Ker se je »Pester Lloyd« poboljšal in zaenkrat ne piše več proti interesom naše države, je nemški minister uvoz in razširjanje lista zopet dovolil.

— **Prepovedane komunistične brošure.** Notranje ministrstvo je prepovedalo uvoz in razširjanje dveh komunističnih brošur z naslovi: »Čebelarstvo, praktična navodila za racionalno čebelarstvo« in »Čepčenje sadnega drevja«. Prva brošura vsebuje govore zastopnikov balkanske komunistične federacije, druga je pa prevod Leninove brošure »Vojno vprašanje proletarske revolucije. Obe brošuri sta bili tiskani v inozemstvu.

— **Državni strokovni izpiti v ministrstvu za javna dela.** Minister za javna dela je predpisal nov pravilnik o polaganju državnih strokovnih izpitov za uradnike svojega resora. Pravilnik je stopil takoj v veljavo. Prvi izpiti po novih predpisih se bodo vršili še tekom tega meseca.

— **Ekскурzija beograjskih dijakov v Italijo.** Večja skupina slušateljev beograjske teološke fakultete priredi ob božičnih praznikih daljšo ekscurzijo v Italijo. Dijake bodo spremljali njihovi profesorji.

— **Rabindranath Tagore v Beogradu.** Kakor v Zagrebu, so priredili Tagori tudi v Beogradu svečan prijem, ki so se ga udeležili zastopniki kulturnih i. dr. društev in velika množica občinstva. Zastopniki beograjskih listov so velikega indijskega pesnika seveda tudi intervjuvali. Na njihova številna vprašanja pa jim je samo odgovoril, da nima nobene druge misli kot misijo pesnika. Nato jim je govoril z zanosom o pokretu Gandhija. Dejal je, da Gandhi ne stremi za fizičnim osvobođenjem, temveč da gre za zgolj duševni pokret. Naslednji dan so priredili beograjski književniki Tagori v hotelu »Kod Srpskog kralja« slavnostni banket. Na banketu je pozdravil odličnega gosta rektor beograjske univerze, in sicer v francoskem jeziku. Tagore je odgovoril v angleškem jeziku. Dejal je: »Drago mi je, da se nahajam med intelektualci. Delujete kot delujem jaz, z intelektualnim delom za podvig naroda.« Tagore si je ogledal v Beogradu med drugim tudi srbske vezenine, o katerih se je izrazil zelo pohvalno. Iz Beograda odpotuje Tagore v Sofijo, odtam pa v Kairo.

— **Pravilnik o dimnikarski obrti.** V ministrstvu trgovine in industrije je izdalen pravilnik o izvrševanju dimnikarske obrti. Pravilnik velja za vso državo.

vali najmanj 16 let stari fantje, ki znajo v domačem jeziku brati in pisati. Istočasno je sklenilo ministrstvo, porabiti za te šole ves tisti denar, ki je bil popreje določen za konjske premije. Za vsako šolo sta bila določena po dva učitelja, pouk naj bi trajal tri leta, skrb za knjige je prevzela Kmetijska družba, učitelj dobi za vsakega učenca 50 gld. za živ. in stanovanje, učenec pa dobi za obleko 30 gld. na leto, najprirednejši dobijo še posebno darila.

Tako je dobila Kranjska koncem 1849. leta štiri kmetijske šole in 1850 v Ljubljani tudi podkovsko in živinodravniško šolo, kjer se je po potrebi poučevalo tudi kmetijstvo. Izmed štirih graščinskih šol je ena kmalu prenehala, ostale so pa šole na gradu Draškovec in Bogenšperku. V Pred-dvoru s skupno 6 učenci. 1854. leta pa je osnoval grof Gustav Turjaški še eno šolo na Mokriškem gradu.

Aprila 1851 se je vršilo prvo javno izpraševanje teh učencev v navzočnosti predsednika Kmetijske družbe Fid. Terpinca. Izpraševala sta B. de Weis in Dežman. Mogoče bo zanimalo tega ali onega izvedeti tudi imena prvih gojencev. Bili so: Nadrah Matija iz Višnje gore, Pogačnik Jakob iz Ovsja na Gorenjskem, Smuk Franc iz Vira, Sevanik Martin iz Mal. Vrha pri Brežicah, Novač Jože iz Podlake na Dolenjskem in Levstek Franc iz Laš. Javna izpraševanja so se vršila tudi še pozneje, tako n. pr. 1855. leta, ko sta izpraševala dr. Orel in Dežman.

(Dalje prih.)

— **Letošnja sezona v Rogški Slatini.** Zadnja številka zdraviliškega vestnika »Rogaška Slatina« priobčuje statistične podatke o prometu v Rogški Slatini v letih 1918—1926. Iz te statistike sledi, da promet v Rogški Slatini vedno bolj narašča. Leta 1918 je znašalo število gostov 3160, l. 1919 3651, l. 1920 4530, l. 1921 3660, l. 1922 4662, l. 1923 5686, l. 1924 5812, l. 1925 5729, l. 1926 pa 6424. Gostov je bilo letos: iz Ljubljane 489, iz ostale Slovenije 828, iz Zagreba 1123, iz ostale Hrvatske 833, iz Beograda 779, iz ostale Srbije 133, iz Bosne in Hercegovine 325, iz Vojvodine, Baranje, Bačke in Banata 800 itd. Od zunanjih držav razira na prvem mestu Madžarska s 509 obiskovalci, nato slede Avstrija (247), Italija (63) in Češkoslovaška (33). Iz drugih držav je bilo malo gostov.

— **V vojaško glasbeno šolo v Vrhu** se je prijavilo letos nad 600 kandidatov. Sprejetih je bilo 200.

— **Razpisana so sledeča mesta pogodbenih poštarijev:** 1. Ježica (II-3), Jamčevina 1000 dinarjev. Letni prejemki: redna plača 7800 dinarjev, doklada (50% redne plače) 3900 dinarjev, za odpravljanje in prevažanje pošte izven uradnih ur 182 Din, za prenašanje pošte 2000 Din, za selsko dostavo 7382 Din. 2. Sv. Križ pri Kostanjevici (II-3), Jamčevina 1000 Din, Letni prejemki: redna plača 7800 Din, doklada 3900 Din, za brzojav 240 dinarjev, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, za prenašanje pošte 2184 Din. 3. Zgornja Poljskava (III-9), Jamčevina 800 Din, letni prejemki: redna plača 6000 Din, doklada 3000 Din, za odpravljanje in prejemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, za selsko dostavo 2496 Din. — (Končno je razpisana služba starešine pri pošti Nova vas pri Rakeku (II-3). Prošnje do 30. t. m. na direkco pošte in telegrafa v Ljubljani. Med prilagami mora biti tudi potrdilo krajevne oblasti (županstva), da ima prošlec zagotovljene prostore za pošto.

— **Iz vojaške službe.** Divizijski general in začasni komandant I. armije v Novem Sadu Gjorgje Dokić je imenovan za armijskega generala ter definitivnega komandanta I. armije. General Dokić je bil svoječasno komandant dravske divizije v Ljubljani.

— **Ravnatelj sarajevskega gledališča umrl.** V Sarajevu je umrl ravnatelj tamkajšnjega Narodnega gledališča Rade Romanović. Pokojnik je bil rodom iz Gorice. Leta 1912 je vstopil kot dobrovoljec v srbsko vojsko ter se udeležil balkanskih vojn. Od leta 1914 do 1918 je bil ves čas na bojišču. Udeležil se je tudi umika preko albanških gor. Bil je izborni režiser in dekorativni slikar.

— **Preselitev Delavske zbornice v Zagrebu.** Delavska zbornica v Zagrebu se je preselila iz Starčevićevega trga 18 v Ilico 55/II. V dosedanjih prostorih na Starčevićem trgu 18 je nameščen samo kulturno-prosvetni osek zbornice (»Delavska čitalnica«, »Delavska knjižnica« in »Delavska akademija«). Telefonska številka zbornice ostane ista kot do sedaj, t. j. 28-73.

— **Fašisti napadli prostore lista »Action Française«.** Prodvečarjem in so udri v prostore monarhističnega lista »Action Française« v Parizu fašisti. Njihov vodja Valois je izjavil, da je naročil fašistom, da naj prostore opustošijo, ne da bi rabili orožje. Dostavil je, da je to storil, da prepreči nadaljnje izpade tega lista. Nato so porezali fašisti, 20 po številu telefonsko žico ter razbili vse šipe na oknih s streli iz revolverjev. Urednike so pretepli. Ti so se branili z revolverskimi streli. En fašist je bil težko, dva pa lahko poškodovana.

— **Humanski kralj Ferdinand obolel.** Iz Bukareste poročajo: Glasom oficielnega zdravniškega bulletina trpi kralj Ferdinand na črevesni boleznii rectosigmoiditis. Kraljevo splošno zdravstveno stanje je slej ko prej polno. Zdravniki pričakujejo, da bo imelo zdravljenje ugoden uspeh.

Obleke lastnega izdelka Vam tudi najceneje JOS. ROJINA, Ljubljana Aleksandrova c. 3.

— **Odprtje spomenika Chopinu v Varšavi.** V cerkvi Sv. Križa v Varšavi, kjer je shranjeno Chopinovo srce, je bil odkrit v soboto Chopinov spomenik. Slavnosti je prisostvoval predsednik republike. Pred odkritjem je bila slovesna služba božja. Od slavnostnih govornikov omenjamo vodjo oddelka za lepe umetnosti Skotnickega in francoskega poslanika Larocheta. Slednji je naglašal, da je bila Francija Chopinova druga domovina, ki je iz Poljske izgnanega umetnika v žalostnih dneh gostoljubno sprejela. Chopin je postal s tem eden najlepših simbolov francosko-poljskega prijateljstva. Zastopniki poljskih kulturnih organizacij in delegati iz vsega sveta so položili pred spomenik vence. Popoldne je priredila Filharmonija koncert, na katerem so se predvajala samo Chopinova dela. Slavnosti je zaključila gledališka predstava, po kateri se je vršil na čast gostom slavnostni banket.

— **Smrt hčere Dostojevskega.** Te dni je umrla v Gries-u pri Bozenu v starosti 59 let Ema Dostojevska, ena od hčera velikega pisatelja.

— **Najstarejši ameriški politik umrl.** V New Yorku je umrl te dni v starosti 90 let najstarejši politik Zedinjenih držav Jose Cannon. Bil je član 22 kongresov. Od leta 1903 do 1911 je bil predsednik poslanske zbornice.

— **Pokret za prestop v starokatoliško cerkev v Stanjevu.** Posebni odbor, ki naj ivede potrebne formalnosti za prestop Stenjevanov v starokatoliško cerkev, je zbral doslej v to svrhu že 2600 podpisov. Govori se, da pošlje odbor papežu brzojavno pritožbo zoper postopanje rimskokatoliških cerkvenih oblasti.

bo zoper postopanje rimskokatoliških cerkvenih oblasti.

— **10.000 zlatih frankov za Franc Jožefovo mrtvaško masko.** Dne 21. novembra, na dan desetletnice smrti Franca Jožefa se odprvi v madžarskem narodnem muzeju v Budimpešti razstava, na kateri bo razstavljena med drugim tudi Franc Jožefova mrtvaška maska. Masko, ki jo je posnel svoječasno dunajski kipar Marschall je bila do pred kratkim last bivšega najvišjega dvornika kneza Alfreda Montenuova, letošnje poletje pa mu jo je odkupila skupina madžarskih aristokratov. Cena je znašala 10.000 zlatih frankov.

— **Zgradba nove radiopostaje na Poljskem.** Zgradba nove velike radiocentrale v Varšavi z energijo 50 KW se bliža svojemu koncu. Centrala je zgrajena na ozemlju mokotovske trdnjave 5 km južno od Varšave. Zgradba zavzema površino 1000 kvadratnih metrov. Stolpi za antene bodo visoki 75 metrov. Dolžina valov nove postaje bo 1000 metrov. Če se ne pojavijo nepredvidene zapreke, bo pričela postaja funkcionirati že z novim letom.

— **Velika neurja na Angleškem.** Po vsej Angliji divjajo že več dni velika neurja, ki so povzročila že mnogo škoda. Na več krajih so nastale poplave. Med silnimi nalivi besni veter, čigar hitrost znaša 50 do 60 milj na uro. Zračni in pomorski promet je nereden.

— **Dobrosrčno dekle.** V Mostaru je izvršila te dni samomor Dragica Puhar iz Krstaca v Hercegovini. Imela je svoječasno ljubezensko razmerje z nekim tamkajšnjim moškim. Razmerje ni ostalo brez posledic. Ker je možakar ni hotel poročiti in je bila v bedi, se je udala Dragica nemoralnemu življenju, vsled česar je bila iz Mostara ponovno izgnana. Ko je prišla te dni zopet v Mostar, je obiskala svojega nezvestega ljubimca ter ga poslednjič zaključila, da naj izpolni dano ji obljubo, toda nezvesti ljubimec je ostal trdozavrat in je dekle odločil. Zato je Dragica obupala ter se obesila. Zapustila pa je pismo, v katerem se od svojega bivšega ljubimca ginljivo poslavja.

— **Maščevanje zapuščene ljubimca.** Te dni se je vršila v Čajniču v Bosni svatba, na kateri je tekla kri. Seljak Laza Stojanov se je poročil z mlado Stano Gavrilović. To je seljaka Gjorgja Sekovića, prejšnjega ljubimca Stane, ki je imel pri dekletu manj sreče kot Stojanov, tako razljutilo, da je počakal svate, ko so se vračali iz gostilne, na cesti ter navalile na Stano s sekirami in prizadejal po telesu več tako težkih poškodb, da jim utegne nesrečna mlada žena podleči. Seković je že pod ključem.

— **Nasilen »zastojnik«.** V budimpeštanskem brzovalcu je prišlo te dni v bližini Osijeka do hudega pretepa med nekim pasazirjem in službujočim sprevoznikom. Delavec Ličanin se je hotel voziti brez voznega listka. Ko ga je konduktter zasačil ter zahteval, da plača vozni listek in globo, ga je rabijatni »zastojnik« dejansko napadel, vsled česar se je razvil med njima pretep, iz katerega je odnesel »sprevoznik« več poškodb. Ličanina so zaprli.

— **Mednarodni godinj.** Kot smo pred par dnevi poročali, je bil v Subotici aretirani bivši trgovec in imejitelj agenture Maks Weiss, ki ima na vesti nebroj goljufij. Sedaj so prepeljali možakarja v Zagreb. Pri zasilanju je priznal vsa očitana mu dejanja, ki jih je izvršil na Dunaju, v Subotici, v Zagrebu, Osijeku, Beogradu in raznih drugih mestih. Svoje pustolovščine je uganjal celi dve leti. Nekateri trgovci je osepil za težke tisočake dinarjev.

— **Domotožje ju je prignalo nazaj.** Vojaka Ahmed Ademović in Hasan Jusufović sta pobegnila leta 1920 od vojakov. Dezertirja sta krenila v Albanijo, kjer so ju sprejeli v orožniško službo. Te dni, po petih letih, ju je prignalo zopet domov domotožje. Javila sta se pri srečki oblasti v Skopju, kjer so ju zasilili in pridržali v zaporu.

— **Podgane umerile dojenčka.** Te dni se je vršil v Moskvi proces zoper osebo tamkajšnje porodničnice. Osebo je bilo obtoženo, da je zanemarljivo svoje dolžnosti tako zelo, da je omogočilo s tem tragični dogodek, kakršnega kronika porodničnice doslej še ni poznala: da so namreč nekega dojenčka podgane umerile. Ob 9. uri zvečer, ko je otroka njegova mati zadnjikrat podojila, je bil še popolnoma zdrav. Ko ga je hotela podojiti že dve uri zopet, ji ga osebo ni več prineslo, z izgovorom, da je obolel. V resnici pa so mu odleže dotle podgane zgornjo ustnico, del jezika, nos in desno oko ter mu razpraskale ves obraz. Celi dve uri ni bilo pri otroku nikogar od personala. Ker otroka niso mogle tako razmesariti v nekoliko minutah, je moral otrok dolgo časa strašno kričati, ne da bi ga bil kdo čul. Otrok je kmalu nato umrl. Pred sodiščem so se izgovarjali obtoženci, da so prišle podgane od drugod, vsled česar se ne čutijo krivimi. Ta zagovor pa ni držal: šef-zdravnik, službujoči zdravnik, upravnik in bolniška strežnica so bili občutno kaznovani z zapornom.

Ljubljana.

1— **Miljenko Vidović priredi v nedeljo dne 28. t. m. v Ljubljani predavanje.** Vidović bo predaval o temi: »Dve kulturi«. Ob priliki svojega bivanja v Ljubljani bo priredil Vidović sestanek s svojimi dijaki iz Slovenije.

1— **Pozor na razglas o naknadnem razgovoru izostalih nabornikov mesine obine** ljubljanske in o pregledu invalidov. Razglas je nabit po mestu.

1— **Društvo za raziskovanje jame** ima svoj letošnji občni zbor v sredo, dne 24. t. m. ob 18. uri v univerzitetni predavalnici št. 90. Po občnem zboru bo predaval g. dr. V. Bohinec o podzemskem svetu (s skioptičnimi slikami). Predavanje je vsem članom in prijateljem društva dostopno. — Obdor.

1— **Društvo »Tresnost«** ima v sredo 17. t. m. ob pol 19. sestanek v klavirski sobi moškega učiteljskega. Dnevni red: 1. Predavanje dr. Pirca »O rasni higieni«. 2. Izpolnitev načrta za sprejem brata Johna. 3. Slučajnosti. Vabimo naše člane zlastno Sv. Volske, Skaviove in Tabornikov ter vse prijatelje našega gibanja.

1— **Policijski drobiz.** Kakor vsaka nedelja, tako beleži tudi Martinova nedelja večji krok, ki se mora pošteno kronati šele v ponedeljek. Aretiranih in prijavljenih je bilo nič manj kakor devet oseb radi pijanosti in razgrajanja. Policija je nadalje aretirala še štiri osebe radi postopanja in dve osebi radi beračenja. Prijavljenih je 13 prestopkov cestnega policijskega reda.

Maribor.

m— **Inspekcija moške kaznilnice v Mariboru** se je izvršila minuli teden. Došel jo je inšpicirant namestnik višjega državnega pravdnika iz Ljubljane g. dr. Munda z računskim direktorjem g. Paternostrom. Izrekla sta se o staju zavoda v Mariboru in onega v Sv. Miklavžu na Dravskem polju zelo pohvalno.

m— **Izpremenba posesti.** Dr. Rudolf Ravnik in Zora sta kupila od Katarine Widmann v Truharjevi ulici 4 dvonadstropno hišo za ceno 200.000 Din.

m— **Prosta stanovanja.** Stanovanjsko sodišče I. stopnje razpolaga s temi stanovanji: 1. Prešernova ulica 81/I. — 3 sobe, kopalnica, soba za služkinjo, kuhinja in pritlikline od Josipa Votčina; 2. Trg Svobode št. 8/I. — 2 sobi, kuhinja in pritlikline od Jerneja Klodnik; 3. Majstrova ulica 3/III. — 2 sobi, kuhinja in pritlikline od Andreja Uršiča; 4. Gosposka ulica 28/I. — soba, kabinet in kuhinja in pritlikline od Pavle Erzin; 5. Jurčičeva ulica 8/I., dvorišče — 2 sobi, kabinet, kuhinjo in pritlikline od Ivana Tičar; 6. Stolina ulica 1/II. — 2 sobi, kuhinja in pritlikline od Martina Markač; 7. Tržaška cesta 8/I. — 2 sobi, v eni štedilnik od Feliksa Čotič; 8. Splavarska ulica 7/I. — 1 soba s štedilnikom od Ignaca Horvat; 9. Studenci, Ciril-Metodova ulica št. 6/I. — soba, kuhinja in pritlikline od Josipa Voglar; 10. Krčevina, Aleksandrova cesta 146 — 1 soba s štedilnikom od Antona Kremlja. Prošnje je vložiti do četrta.

Primorsko.

1— **Gorice.** Trgovski dom je dobil prejšnje lice. Fašistovski straže in njih zastave so izginile, ne pa fašiste sami, ki še vedno gospodarijo v poslopu. List »Voce di Gorizia« je prinesel vest, da je sedaj v Trgovskem domu sedež fašja. 14. t. m. so imeli slavnostno otvoritev dvorane z veselico in plesom. — 4. in 6. novembra so imeli fašisti v dvorani postavljati katalfalk, z mrtvaško glavo na črnem prtu, ob katalfalku pa je stala tabla z imeni: Besednjak, Podgorjak, Gabršček, Medvešček in Srebrnjak. — V Gorici so aretirali staro gospo Koršičevo, ki je brčkone v dnevih groze dala duška svojemu ogorčenju nad barbarskimi čini s kako besedo.

V Buzeti so razpustili vse še obstoječe organizacije. V svoji gorečnosti so karabinjerji zaprli tudi prostore Gospodarskega društva pri Sv. Martinu in odnesli knjige v Buzet. Društvo je poleg vsega v stanju likvidacije.

V Crnemkalu je italijanski učitelj izosednje Preloke Prizzi po imenu, v spremstvu karabinjerjev prepovedal tamosnjemu društvu pevske vaje tudi za cerkveno petje.

V Dekanih so fašisti sestavili imenik italijih tridesetih slovenskih oseb, ki jih mislijo ob prvi priliki linčati.

Sport.

1— **Izredna glavna skupščina LNP,** ki je bila v nedeljo pekinjena, se po nalogu JNS nadaljuje 28. t. m. Prisostvovala ji bosta delegata JNS Riboli in dr. Pajč. Upemo, da se merodajni krogi do tega časa streznejše in uvidijo, da je skrajni čas, da se neha s sovražstvom in depasiranimi grožnjami. Naj se poskuša slov. sport z združenimi močmi dvigniti do stopnje, ki nam bo v čast.

Obseg prai je preiskoval pri sportnikih monakovski zdravnik Bach. Kakor znano, je ta točka vže pri vojaških nabornih komisijah velike važnosti pri ocenjevanju telesne sposobnosti. Bach je primerjal prsni obseg pri različnih sportnikih in je prišel do zaključka, da različni teki in lahkoatletike vaje sploh najbolj vplivajo na razvoj prsnega koša.

V Gentu šestdnevni dirki je zmagal par C. Debaets-Thollembuk, ki sta prevzela 2967.4 km; drugo nagrado sta prejela Vermandel - V. Standaert, tretja sta bila L. Maes Mechant. Skupno se je vdeležilo dirke 12 parov.

S kladno dirke okoli Lombardije se je zaključila serija letošnjih italijanskih cestnih dirk. Ker je bil branilec moštstva Costante Girardengo vsled padea izločen, je izšel kot zmagovalec iz te dirke z 21 točkami Binda. Girardengo je zasedel s 17 točkami drugo mesto, tretje Brunero in četrto Linari.

»SLOVENSKI NAROD« OBDOJEN RADI NAPADOV NA G. IVANA JELAČINA ML.

Slovenska javnost se še dobro spominja neprimerne volivne borbe in vseh napadov, ki so bili naperjeni za časa volitev v Trgovsko zbornico s strani samostojno-demokratskega tiska na g. Ivana Jelačina ml.

Radi teh napadov je dajal večeraj »Slovenski Narod« odgovor pred sodiščem. »G. Jelačin je tožil odgovornega urednika »Slovenskega Naroda« g. Josipa Zupančiča radi članke »G. Jelačin na hrbitih branjecev in sejmarijev« dne 1. septembra t. l., št. 197.

O b t o ž n i c a navaja sledeče inkriminirane stavke iz omenjenega članka: »On (sc. Jelačin) ... ni imel niti srca, niti razumevanja, ... ker špekulira, da je tu edina možnost še ta, da zleze v trgovsko zbornico na hrbitih branjecev in sejmarijev. ... Jelačinu se cedijo sline le po glasovih teh volilcev, katerih interesi so mu kot veletrgovcu popolnoma tuji in neznanji. ... Zakaj se g. Jelačin stuli sedaj med branjecev in sejmarijev? ... Interezi g. Jelačina in malih trgovcev so tako različni, kakor interesi vrtnarja in kozla. Radi bi poznali onega, ki bi hotel napraviti kozla za vrtnarja ...

Dalje govori še ta zelo fino stilizirani gla-

nek o »brezvestni spekulaciji« g. Jelačina ter nadaljuje v približno tem tonu.

Razpravi

je predsedoval v. s. svetnik Mladič, votala sta v. s. s. Mohorič in s. s. Avsec. Obtoženca je branil dr. Knaflič, zasebnega obtožitelja pa je zastopal dr. Vrtačnik.

Dr. Knaflič je grajal juridično postopanje, ki je pri nas v navadi, namreč, da se vse dokazilno postopanje izvrši navadno že pri preiskovalnem sodniku, ne pa pri glavni razpravi, kakor je to običajno drugod. Zato je, tudi nalašč zamudil osemdnevni rok za predložitev potrebnih dokazov.

Obtoženec se zagovarja, da on članka sploh ni napisal, da pa prevzema polno odgovornost zanj kot odgovorni urednik. O članku je precej premišljal in je prišel do zaključka, da ne vidi v njem ničesar, kar bi škodovalo ugledu in časti zasebnega obtožitelja.

Dr. Vrtačnik zavrača trditve dr. Knafliča in dokazuje na podlagi tiskovnega zakona, da je tožljivo vse, kar škoduje časti, dobremu imenu in kreditu zasebnega udeleženca. Omenjeni članek tudi vsebuje zasmehovanje zasebnega obtožitelja.

Slovenski javnosti in zlasti trgovski je dobro znano vse delovanje g. Ivana Jelačina in

je zato očitak kake špekulacije še posebno žaljiv in zloben.

Dr. Knaflič izvaja, da inkriminirani članek ne vsebuje niti uvrede (žaljenja) niti klevete, nego je to le navadna politična kritika. Za dokaz in primer navaja tožbo tajnika SLS g. Gabrovška proti gosp. Prepeluhu, kjer je g. Gabrovšek propadel ravno zato, ker je inkriminirani Prepeluhov članek vseboval le politično kritiko.

Tiskovni senat razglasi nato po daljšem posvetovanju

razsodbo:

Odgovorni urednik »Slovenskega Naroda« je kriv prestopka čl. 52 zakona o tisku in se obsodi na štirinajst dni zapore, na 2000 Din kazni, na 2000 Din odškodnine zasebnemu obtožitelju, na plačilo taks in stroškov ter na objavo razsodbe v »Slovenskem Narodu«.

Predsednik tiskovnega sodišča navede nato razloge obsodbe: Sodišče vidi v trditvah omenjenega članka uvredo in kleveto zasebnega obtožitelja. Za te trditve ni obtoženec sploh poskušal doprinesti nobenih dokazov. Tudi mnenje obtoženčevega branitelja, ki je grajal juridično postopanje, se zavrne.

Dr. Knaflič zahteva, da sodišče ugotovi, da se je obtoženec pri prečitavanju razsodbe odstranil iz dvorane, zakar naj se mu dovoli primeren rok za vložitev vzklica.

LJUBLJANSKA BORZA,

torek, dne 16. novembra 1926.

Vrednote: Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 100, zaklj. 100.

Zagreb, 16. novembra. Devize: Newyork ček 56.53—56.73, London izplačilo 274.55 do 275.45, Praga izplačilo 167.69—168.50, Milan izplačilo 231.75—233.75, Berlin izplačilo 1345.89—1348.89, Budimpešta 0.07938 do 0.07968, Curih izplačilo 1092.75—1095.75.

Curih, dne 16. novembra. Beograd 9.14, Newyork 518.50, London 25.15, Pariz 17.10, Milan 21.125, Praga 15.35, Berlin 123.10, Dunaj 73.075, Bukarešta 2.8625, Sofija 3.7425, Budimpešta 0.007255.

To in ono.

: Največji sovražniki novinarjev so, kot se zdi, gotovi dopisniki. Neki psihijater je dejal nekemu novinarju, da vpraša vsakega pacienta predvsem, če pošilja listom dopise. Če mu pacient to vprašanje potrdi, je glede njegovega duševnega stanja že informiran. Novinar je vprašal nato psihijatra, če je torej mogoče prištevati »zvestega čitalca« in »starega naročnika« kar brez nadaljnjega med slaboumne ljudi. Psihijater je odgovoril, da je opazil, da je obremenjena večina ljudi, ki

pošiljajo uredništvom dopise z lažnimi duševnimi anomalijami. Preje je spadal v to kategorijo dopisov lenini, vegetarijanstvo in spirizem, sedaj so moderna razmotrivanja o Panevropi, odpravi carinskih mej itd. To velja seveda samo za kverulantske dopisnike, ne pa tudi za ona, ki poročajo listom o objektivnih stvareh.

: Refekiranje o državnih zadevah na avstrijskem dvoru v predmarčni dobi. Knez Metternich je moral cesarju Ferdinandu »Dobrotljivemu« tuhtam referirati o državnih zadevah. To je bila pravitako težavna kot ne-hvaležna naloga, ker je bila izgovorjena spričo raztresenosti, oziroma slaboumnosti Nj. Veličanstva vsaka beseda zaman. Nekoč je sedel Metternich zopet pri Ferdinandu ter mu razlagal zunanje-politični položaj. Nj. Veličanstvo se je zabavalo med Metternichovim predavanjem s tem, da je odpiralo in s hrupom zopet zapiralo neko knjigo. Metternich je to jezilo in ko je zaprl Ferdinand pri nekem posebno važnem mestu njegovega poročila zopet knjigo ter zrl knezu veselo v obraz, ga je vprašal Metternich: »Ali se je blagovolilo Vaše Veličanstvo za predmet zanimati?« In Ferdinand je odgovoril: »Da, sedaj pa!« ter prezentiral začudenemu kancelerju — zmečkano muho: — »Da, sedaj jo pa imam!«

Rudyard Kipling:

94

Knjiga o džungli.

»Dve sipini,« je odgovoril Mugger, »ena zgornja in ena spodnja.«

»Ej, sem že poznabil. Vmes je bil preliv, ki se je pozneje posušil,« je dejal adjutant, ki se je ponašal s svojim dobrim spominom.

»No, na spodnjo plitvino, otroci, je zavezil čoln tistega čolnarja, ki mi je želel tako dobroto. Spal je na sprednjem delu čolna in je napol speč skočil do pasu v vodo — ne, ne več kot do kolen je bilo — da bi porinil čoln s sipine. Prazni čoln je splaval, a je pri naslednji sipini zopet zavezil. Sledil sem mu, ker sem vedel, da pridejo ljudje in ga potegnejo na breg.«

»Res so prišli?« je dejal šakal nekoliko preplašen. To je bil lov v velikem, ki ga je gnil.

»Prišli so. Dalje nisem šel, ampak tisto delo mi je dalo tri v enem dnevu, zame dobro rejene čolnarje, in razen zadnjega ni niti eden zakričal, da bi opozoril ostale na breg.«

»Ej, plemenita zabava to! Ampak kakšno spretnost in kakšno glavo je treba imeti za to!« je dejal šakal.

»Ne, spretnosti ne, otrok, ampak glavo. Malo misli je v življenju ravno toliko kakor sol za riž, kakor pravi čolnarji, in jaz imam vedno globoke misli. Moj bratranec Gavial, ribojed, mi je pravil, kako naporno

je zanj, ko sledi svojim ribam in kako se riba razločuje od ribe in kako mora poznati vse, skupaj in posamezne. To je modrost, pravim. Ampak moj bratranec Gavial živi med svojim ljudstvom. Moje ljudstvo ne plava v družbah in ne drži ust iz vode kot Rewa, tudi se ne dviga vedno na vodno gladino in obrača na stran kakor Mohoo in mali Chaptaj; tudi se ne zbirajo po plitvinah kot Batchna in Chilwa.«

»Vsi so dobra jed,« je dejal adjutant in zašklepetal s kljunom.

Tako pravi tudi moj bratranec in dela silen hrup zaradi lova nadjne, ampak oni ne plezajo po bregu, da bi utekli njegovemu ostremu nosu. Moje ljudstvo je se drugačno. Živi na suhem, po hišah, med govejo živino. Jaz moram vedeti, kaj delajo in kaj nameravajo delati, in če se rep pridene trupu, kakor pravi pregovor, sem cel slon. Ali visi nad vežo zelena vejica ali železen obroč? Stari Mugger ve, da se je tisti hiši narodil deček, ki se pride neki dan dol k reki igrati. Ali se ima dekle poročiti? Stari Mugger ve, saj vidi ljudi, ki prinašajo darila v hišo; no, tudi ona pride dol k reki kopat se pred poroko in — on je tam. Ali je reka izpremenila svojo strugo in naredila novo zemljo tam, kjer je bil poprej sam pesek? Mugger ve.«

»No, kaj mu pa koristi, ako ve to?« je vprašal šakal. »Reka je celo v mojem kratkem življenju že spremenila strugo. Indijske reke skoraj venomer spreminjajo strugo, včasih jo izkopljejo kar dve, tri milje

daleč v enem letnem času, preplavijo polja na enem bregu in naplavijo dobro blato na drugem.«

Nobeno znanje ni tako koristno,« je odvrnil Mugger, »kajti nova zemlja pomeni nove spore. Mugger vse ve. Oho! Mugger vse to ve. Kakor hitro voda odteče, se splazi po majhnih vodah navzgor, kjer se niti pes ne more skriti, kakor ljudje mislijo, in tam čaka. Zda se pride kmet pa pravi, da bo nasadil kumare tod, melone tam po tej novi zemlji, ki mu jo je dala reka. Z bosimi nogami otiplja dobro blato. Kmalu pride drugi, pa pravi, da bo sadil čebulo, korenje in cukrov trst tukaj pa tukaj. Namerila sta drug na drugega kakor se snidejo vodi izročeni čolni, in drug pogleduje mrko drugega izpod velikega modrega turbana. Stari Mugger vse to vidi in posluša. Onadva pravita drug drugemu brat, pa gresta, da zaznamujeta meje nove zemlje. Mugger hiti z njima od točke do točke, pomikujoč se prav nizko po blatu. Zda se se začeta pripraviti! Rabita razvnete besede! Se trgata za turbane! Zavihtita gorjače in nazadnje pade eden v blato, drugi pa zbeži. Ko se vrne, je preprič poravnani. In vendar niso hvaležni Muggerju. Ne! Kričati začno »Umor!« in njihovi družini se spopadeta med seboj s palicami, po dvajset na eni strani. Moje ljudstvo je dobro ljudstvo, ki se ne pretepa za zabavo, in ko je boj končan, čaka stari Mugger daleč po reki navzdol, kamor se ne vidi iz vasi, tam zadaj za grmičevjem. Moji ljudje pridejo kmalu tja, po osem, devet hkratu, noseč mrtvega na postelji-

„Vinocet“

tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,
nudi

najfinjši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

➔ ZAHTEVAJTE PONUDBO! ➔

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov broševkam: „GROM“.

Telefon int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke,
volna v raznih barvah, rokavice,
nvgavice, dokolenice, nahr-
bniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti,
šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje,
potrebščine za šivilje, kro-
jače, čevljarje, in drvice

edino le pri trvdki

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika

Najnižje cene!

Na veliko in malo

OGLAŠUJTE V
NARODNEM
DNEVNIKU!

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1.—.

Gospodinja

išče mesta pri boljšem
gospodu event. vdovu z
dvema ali tremi otroki.
Vajena je vseh hišnih del
kakor tudi šivanja. Po-
nudbe prosi na upravo
lista pod »Dobra gos-
podinja«.

Gospod

trgovsko naobražen, za-
neeljiv, kateri ima večje-
no pisarniško prakso išče
primerne mesto najraje
v Ljubljani. Službo lahko
nastopi takoj. Ponudbe
prosi na upravo lista pod:
»Zanesljiv«.

KOKS-ČEBIN

Wolfska 1/II. — Telef. 58.

Stekleno

strebno opeko imajo stal-
no v zalogi Združene ope-
karne d. d. v Ljubljani.

Proda se

Becker Weltgeschichte,
»Ljubljanski Zvon« ter
pahalasta palma (Fächer-
palme). Naslov pove
uprava lista.

TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA
SIMON OREGORČIČEVA UL.

se priporoča

za naročila v tiskarsko
stroko spadajočih del

Prva žebliarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisarna: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za normalne in ozkotirne
železnice.
Žebli za ladje, črni ali po-
cinkani.
Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje.
Spojke za odre in prage.
Spojke za ladje in splave.
Železne brane.
Zobje za brane.

Ključke za podobne, zid, cevi,
žlebove itd.
Vijaki z maticami.
Podložne pločice.
Maticе.

Zakovice za tenderje, kotle,
mostove, sode, pločevino,
kolesa itd.
Vijačni čepi.
Verige.

Izdeluje lahke transmisije, popravlja strokovnjaško gospodarske stroje in opreme za vodne žage in mline.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.

Prostovolni ceniki na razpolago.

Prodaja se samo na debelo trgovcem.